

Acum, când scriu aceste rânduri, meciul candidaților se află în ultima sa fază. Își dispută înțietatea Vasili Smislov, fost campion mondial (63 de ani) și Gari Kasparov, 21 de ani, un jucător cu o ascensiune excepțională și care se înalță în elita șahului mondial ca un Fischer al deceniului al nouălea — și nu numai ca un simplu Fischer! Scorul este de 3,5—1,5 pentru Kasparov și specialiștii discută la ora asta doar despre scorul cu care el va învinge...

În câteva săptămâni vom avea răspunsul la întrebare. Până atunci, să ne amintim despre un alt meci important din luptele pentru titlul mondial: confruntarea care i-a adus, față în față, la Buenos Aires, în 1927, pe campionul mondial Capablanca și șalangerul său Alehin. A fost un meci lung, greu, spectaculos prin întorsăturile de scor. Cea mai bună partidă, care a constituit și

provocând o serie lungă de remize cu care încerca, probabil, să-l provoace pe adversarul său la un joc mai riscant. Nervii lui Alehin au fost însă mai tari și abia în partida a 21-a șalangerul a contrat decisiv, speculând o mică inexactitate pozițională a partenerului de întrecere: 4—2. În următoarea confruntare Alehin a obținut o poziție mult mai bună dar a survenit un incident: s-a spus că deținătorul titlului s-ar fi dus în timpul jocului într-o altă încăperie pentru a analiza desfășurarea luptei Alehin s-a enervat și și-a pierdut cumpătul, stricând poziția și permițând cubanezului să remizeze. În partida a 29-a, Capablanca a câștigat și a redus scorul la 4—3 pentru Alehin. Susținătorii săi sperau ca el să-și revină, să egaleze și să învingă în meci. Și a venit partida a 32-a...

Xavier Tartakover, care a comentat meciul, a apreciat că această partidă a prilejuit o triplă

În sfârșit, a treia victorie a lui Alehin în această partidă a fost „umitoarea precizie tehnică” cu care își realizează avantajul după câștigarea pionului. Iată continuarea luptei: 10... Cdf6 11. Dc2, Ne6 12. Cf5! N:f5 13. N:f5, Cd6 14. Nd3, h6 15. Nf4, Tac8 16. g4, Cfe4 17. g5, h5 18. N:e4, C:e4 19. C:e4, d:e4 20. D:e4 Negrul oferă un pion încercând să preia inițiativa 20... Da5+ 21. Rf1, Dd5. Schimbînd damele, notează Tartakover, Capablanca speră ca linia c deschisă și imediată ocupare și a orizontalei a doua să contrabalanseze pionul pierdut. 22. D:d5, e:d5 23. Rg2, Tc2 24. Tfc1! Încep marile manevre 24... Thc2 25. T:c2, T:c2 26. Tab1, Rh7 27. Rg3, Rg6 28. f3, f6 29. g:f6, N:f6 30. a4, Rf5 31. a5!, Tc2.

32. Tc1! Ocupă imediat coloana deschisă. 32... T:b2 33. Tc5, Re6 34. e4! Străpungerea e, totuși, posibilă! 34... N:d4 35. T:d5, Nc3 36. T:h5, a6 37. Nc7, Ne1+ 38. Rg4, Tg2+ 39. Rh3, Tf2 40. Rg4, Tg2+ Poziția de întrerupere. 41. Rh3, Tf2 42. f4, Tf3+ 43. Rg2, Tf2+ 44. Rh3, Tf3+ 45. Rg2, Tf2+ 46. Rg1, Tc2 47. Nb6!, Tc4 48. Rg2!, g6 49. Te5+, Rd7 50. h5!!, g:h5 51. Rf3, h4 52. Th5, Tc3+ 53. Rg4, Tc4 54. Rf5, N:a5 55. Th7+, Rc6 56. N:a5, Tc5+ 57. Re6, T:a5 58. f5, Ta3 59. f6, Tf3 60. f7, b5 61. Th5, h3 62. Tf5, T:f5 63. e5 și negrul cedează deoarece după 63... h2 64. f8d, h1D 65. Da8+ Capablanca pierde dama „care abia văzuse lumina zilei”, cum nota, spiritual, Xavier Tartakover. Scorul a devenit 5—3 pentru Alehin și, după încă o remiză, lumea șahului avea să consemneze încoronarea unui nou campion, Alehin câștigînd și partida a 34-a, începută la 27 noiembrie 1927, reluată a doua zi și din nou întreruptă la mutarea a 82-a. După o noapte albă, în care a încercat zadarnic să găsească o cale de salvare, Capablanca s-a recunoscut învins...

Într-un interviu dat după meci, Alehin povestea că în afara satisfacției personale, victoria în meci i-a adus o bucurie dublă: „Întii, am eliberat lumea șahistă de sugestia dăunătoare, hipnotică, în care o confundase Capablanca. Ca unul ce nu-și iubește arta, el devenise în ultimul timp un propovăduitor al nimicniciei șahului și al dispariției lui apropiate (Alehin se referea la afirmațiile lui Capa despre „moartea șahului prin remiză” — U.V.). În al doilea rînd, mi-am întărit convingerea că victoria mea, care părea imposibilă, poate face pe mulți, și în alte ramuri de manifestare a vieții, să speră că mai curînd sau mai tîrziu se poate totuși împlini ceea ce nu era de prezăcut și părea imposibil. La fiecare pas pot fi surprize care transformă în realitate cele mai îndrăznețe visuri”.

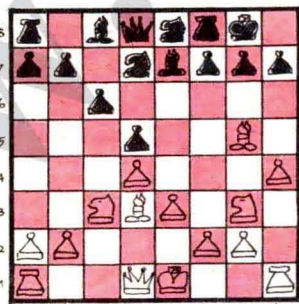
U. VĂLUREANU

„TRIPLA VICTORIE A LUI ALEHIN”

momentul psihologic al împlinirii, a fost a 32-a. După evoluții dramatice scorul era atunci 4—3 pentru Alehin. Înainte de meci, cubanezul publicase un articol în care afirma că e calm, stăpînit și că nici o surpriză a lui Alehin nu-l poate zgzdui. Dar primul „seism” a survenit chiar în prima partidă! Alehin a câștigat și senzația a produs-o nu atât victoria sa cit maniera în care și-a însușit-o. E drept, marele Capa și-a luat revanșa în partida a treia și a egalat (remizele nu se luau în considerare). În a șaptea manșă cubanezul a luat chiar conducerea și mulți credeau că își va păstra titlul. În partida a opta a fost un moment cheie: Capa a obținut un avantaj și se părea că va majora scorul. Dar Alehin s-a apărat extraordinar și a forțat remiza. Extru ca în a 11-a să câștige magistrul un final de turnuri și să egaleze. Pentru Capablanca această evoluție a fost un șoc și nu a putut evita o nouă înfrîngere în a 12-a confruntare. Alehin conducea cu 3—2!

Regulamentul meciului prevedea că va învinge jucătorul care câștigă primul șase partide. Dar, în cazul în care scorul devenea 5—5 înținirea se considera terminată la egalitate și campionul își menținea titlul. Alehin mai avea deci nevoie de trei victorii pentru a învinge, iar Capablanca de tot atîtea pentru a-și menține titlul. Cubanezul și-a schimbat tactica,

victorie a lui Alehin. Prima — „zborul fanteziei”, exprimat prin mutarea a opta Cg1-e2, după 1. d4, Cf6 2. c4, e6 3. Cc3, d5 4. Ng5, Cbd7 5. e3, c6 6. c:d5, e:d5 7. Nd3, Ne7. A doua victorie a fost „explozia atacului” provocată cu 10. h4! după 8... 0—0 9. Ce2-g3, Cf6-e8.

Acum, nota Tartakover, „în loc de curcubeul pe care-l așteaptă Capablanca, se aude primul zgomet al tunetului”. Jucînd 10. h4, „Alehin este în elementul său. Cărțile au fost date pe față. Nu numai că s-a lămurit scopul manevrei Cg1-e2-g3, dar a devenit clară și tendința albului de a renunța la rocadă în favoarea atacului grozav care se va abate asupra fortăreței regelui negru... Amenințarea „tehnică” este deocamdată 11. Cf5”.